

24 May 2013 Friday 13:45-15:30

Chairmen: Şahinoğlu S., Özen A.

ADANA'DA İLGİNÇ BİR HALK TIBBİ UYGULAMASI: GENİZDEN DENE ÇEKME

Melike Öztürk¹, Gülay Halidi Özdemir², Rana Can³, Selim Kadioğlu⁴

¹Academic Staff, Çukurova University Adana Health High School, Dept. of Midwife, mozturk@cu.edu.tr

²Master of Science Student, Çukurova University Institute of Health Sciences, Dept. of Medical History and Ethics, gulayhal@gmail.com

³Assist. Prof., Mustafa Kemal University Hatay Health High School, Dept. of Nursing, rcan0131@gmail.com

⁴Assoc. Prof., Çukurova University Medical Faculty, Dept. of Medical History and Ethics, selimkad@cu.edu.tr

Ampirik halk tıbbi uygulamaları bağlamında büyük kısmı bitkisel kökenli ev ilaçlarının kullanımı ağırlıkta olmakla birlikte el ve alet kullanımına dayalı kimi uygulamalar da bulunmaktadır. Bu tür uygulamalar çerçevesinde Adana'da tespit etmiş olduğumuz ilginç bir örnek, üzerinde uygulama yapılan kişinin burun deliğine tatbik edilen bir saz kamış parçasının diğer ucunu uygulayıcının ağzına alıp emmesi ve yabancı cisim ya da koyulaşmış salgı olması muhtemel materyali dışarı almasıdır.

Kadın uygulayıcılar tarafından gerçekleştirilen, mistik açılımı olmayan; dua ya da başka bir ritüelle desteklenmeyen bu işlem bağlamında kendine özgü sınırlı bir terminoloji oluşmuş bulunmaktadır. İşlemin kendisi "çekme" olarak adlandırılmakta, çıkartılan materyale "dene (tane)" ve uygulayıcıya "deneci" denilmektedir. Çekilen denelerin "geniz"e kaçıp orada birikmiş gıda parçaları olduğu kabul edilmektedir.

Bildirimizde denecilik ve genizden dene çekme uygulaması tanıtılıp bir yandan tıp tarihi çerçevesinde diğer yandan çağdaş tıpta nazal aspirasyon uygulamaları ile karşılaştırmalı olarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Adana, Halk tıbbi, Genizden dene çekme

SUCKING PARTICLES FROM NOSE: AN INTERESTING FOLK MEDICINE PRACTICE IN ADANA-TURKEY

Sucking nose using a thin pipe and remove out some particles is an interesting folk medicine practice performed in Adana-Turkey. In this paper this rarely encountered practice is introduced and interpreted.

Keywords: Adana, Folk medicine, Sucking particles from nose